

ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ

Περισσότερο από κάθε άλλη ανθρώπινη δράση, η πολιτική πρέπει να απαντά με θάρρος στην πρόκληση του μέλλοντος. Η Διάσκεψη του Βερολίνου, στις 2 και 3 Ιουνίου, με αντικείμενο την «Προοδευτική Διακυβέρνηση στον 21^ο αιώνα», ανταποκρίνεται σε αυτήν ακριβώς την απαίτηση. Η Ελλάδα μετέχει ισότιμα σε ένα εγχείρημα πολιτικής σκέψης και συντονισμού που συγκεντρώνει προοδευτικούς ηγέτες από τις πέντε ηπείρους του πλανήτη. Για πρώτη φορά στη νεώτερη ιστορία της, η χώρα μας έχει ενεργό ρόλο και δυναμικό λόγο σε διεργασίες που μπορεί ν' αποτελέσουν την απαραίτητη αλλαγή της πολιτικής φυσιογνωμίας όχι της περιοχής μας ή της Ευρώπης, αλλά της υφηλίου.

Η νέα εποχή προσφέρει ευκαιρίες, υποκρύπτει κινδύνους αλλά κυρίως είναι η εποχή των μεγάλων προκλήσεων.

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, δημιούργησε αισιοδοξία, όμως η επικράτηση της δημοκρατίας σε παγκόσμια κλίμακα, ως πολιτεύματος, απαιτεί την αναβάθμισή της. Το ίδιο αίτημα αφορά στην κοινωνία, τη διαμόρφωση μιας ισχυρής κοινωνίας πολιτών. Η ιδεολογία του ατομισμού συνεχίζει να υπαγορεύει ότι η κοινωνική ευθύνη είναι περίπου ένα περιττό βάρος. Έχουμε αντιταχθεί σ' αυτή την αντίληψη και θα συνεχίσουμε ν' αντιτασσόμαστε.

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας απελευθερώνει την επιχειρηματική δραστηριότητα και τους μηχανισμούς της αγοράς παρέχοντας ευκαιρίες για ανάπτυξη. Συγχρόνως όμως ασκεί πίεση στα λιγότερο προηγμένα κράτη, θέτει ζητήματα που αναζητούν νέες απαντήσεις. Η ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου δεν είναι μονόδρομος για την προώθηση των επιδιώξεων των επιχειρήσεων των ανεπτυγμένων κρατών. Η ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων στις διεθνείς χρηματαγορές είναι θετική, γιατί διαχέει την ανάπτυξη. Αν όμως αποκτήσει ανεξέλεγκτα χαρακτηριστικά, μπορεί να προκαλέσει κρίσεις που να απειλήσουν τη σταθερότητα του διεθνούς οικονομικού συστήματος, την ίδια την ευημερία του κάθε πολίτη, κάτι που είδαμε στο τέλος της δεκαετίας του '90 να συμβαίνει τόσο στην περίπτωση της Ασίας όσο και της Ρωσίας. Η απογείωση της λεγόμενης νέας οικονομίας, χάρη στην ραγδαία εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου, προσφέρει ευκαιρίες ανάπτυξης. Παράλληλα διανοίγει το χάσμα, μεταξύ φτωχών και πλούσιων χωρών, φτωχών και πλουσίων σε γνώση ανθρώπων. Οι ισχυροί ισχυροποιούν ακόμη περισσότερο τη θέση τους χάρη στις νέες τεχνολογίες.

Οι νέες τεχνολογίες επενεργούν στην παιδεία, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για μάθηση και νέες προοπτικές για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση – και πάλι όμως οι ανισότητες ανάμεσα στην αναπτυγμένη Δύση και τον Τρίτο Κόσμο είναι δραματικές.

Ζήτημα αιχμής παραμένει, η συμφιλίωση της οικονομίας της αγοράς με την κοινωνία, ώστε η ανάπτυξη να μην εκθέτει τους ασθενέστερους στον παγερό αέρα ενός απάνθρωπου οικονομικού φιλελευθερισμού, αλλά να επιμερίζεται σε κέρδη για όλες τις κοινωνικές ομάδες. Ο πλούτος να διαχέεται στους πολλούς. Οι οικονομικοί μηχανισμοί να μη παγιοποιούν μια κοινωνική εξέλιξη με μόνιμα χαρακτηριστικά την ανεργία και την περιθωριοποίηση. Ιδιαίτερη σημασία έχει το κόστος της ανάπτυξης για το περιβάλλον, που είναι ο φυσικός χώρος της ανθρωπότητας, ο αέρας που όλοι αναπνέουμε. Αλλά και η ποιότητα ζωής, η ποιότητα των δικαιωμάτων μας, το αν και σε ποιο βαθμό το κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο ζούμε, προωθεί τις αξίες μας κι ειδικότερα την ανάπτυξη του ανθρώπου.

Στο Βερολίνο θα αναζητήσουμε απαντήσεις για μια προοδευτική διακυβέρνηση έχοντας ως αφετηρία τις κοινές αξίες που μας δένουν. Τις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, αλλά και της αλληλεγγύης και της αμοιβαίας ευθύνης όλων μας. Με γνώμονα αυτές τις αξίες πρέπει να δώσουμε απαντήσεις στα μεγάλα ζητήματα της νέας εποχής για μια πιο αποτελεσματική διακυβέρνηση, για πολιτικές που ανταποκρίνονται στα άμεσα προβλήματα της κοινωνίας, αλλά και του κάθε πολίτη. Πρέπει να δούμε ξανά πώς παράγεται αλλά και πώς κατανέμεται η ευημερία. Πώς διασυνδέεται η ανάπτυξη με την παιδεία και τις νέες

τεχνολογίες, πώς χτίζουμε μέσα σ' αυτό το μοντέλο ανάπτυξης ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος, πώς φροντίζουμε το περιβάλλον. Πώς αντιλαμβανόμαστε τον σύγχρονο ρόλο του κράτους. Θέλουμε ένα μοντέλο ανάπτυξης όπου κάθε άνθρωπος είναι δυναμικό μέλος του εκσυγχρονισμού, της εξέλιξης, της πορείας προς την πρόοδο.

Ο κόσμος αλλάζει, οι κοινωνίες μας αλλάζουν. Θα παρακολουθούμε ως απαθείς θεατές; Θα βοηθήσουμε στη δημιουργία μιας κοινωνίας πολιτών με νέους και πιο αποτελεσματικούς τρόπους; Σίγουρα χρειάζεται να ενισχύσουμε τις δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται στους πολίτες με ποιοτικά κριτήρια. Να δώσουμε περισσότερες δυνατότητες στους συμπολίτες μας, να συρρικνώσουμε τους κάθε λογής περιορισμούς, να στηρίξουμε τις προσπάθειες για μια χειραφετημένη κοινωνία. Σίγουρα όμως πρέπει παράλληλα να συζητήσουμε για μια νέα ισορροπία ανάμεσα σε δικαιώματα και υποχρεώσεις, χάριν του ίδιου σκοπού, της ισχυρής κοινωνίας. Οφείλουμε να δώσουμε περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες στους πολίτες, όπως και οι πολίτες οφείλουν να τις χρησιμοποιούν συνεκτιμώντας τις ανάγκες του συνόλου.

Όλο και περισσότερα ζητήματα αναζητούν απαντήσεις σε υπερεθνικό επίπεδο. Τα κράτη, όσο ποτέ, πρέπει να συνεργάζονται στη διεθνή σκηνή για να δίνουν αποτελεσματικές και βιώσιμες απαντήσεις. Η

παγκοσμιοποιημένη οικονομία δημιουργεί παγκοσμιοποιημένα προβλήματα, γι' αυτό και η διεθνής συνεργασία γίνεται όλο και πιο επιτακτική. Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι δίλημμα, είναι μια μη αναστρέψιμη πραγματικότητα. Το ερώτημα είναι πώς αξιοποιούμε τις ευκαιρίες της. Με ποιά πολιτικά αντίβαρα, με ποιές ρυθμιστικές και ελεγκτικές παρεμβάσεις θα αντισταθμίσουμε τους μηχανισμούς που μετατρέπουν την κοινωνία σε αγορά ή εξοστρακίζουν την κοινωνική δικαιοσύνη. Πώς θα απαντήσουμε στα σύγχρονα ή στα κληρονομημένα προβλήματα της ανεργίας, της φτώχειας, της πείνας, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Πώς διασφαλίζουμε για τους πιο αδύναμους εκείνα τα μέσα και τις πολιτικές που θα αποτρέψουν την περιθωριοποίηση και τον αποκλεισμό τους. Μια κοινωνία με αποκλεισμούς είναι καταδικασμένη να γλιστρήσει στο παρελθόν. Πρέπει γι' αυτό να συμφωνήσουμε στις πολιτικές εκείνες που θα εντάσσουν όλο και περισσότερους πολίτες, το σύνολο της κοινωνίας, στο μεγάλους άξονες που θα επηρεάζουν τις εξελίξεις, όπως π.χ. στην παιδεία, στις νέες τεχνολογίες, στις πολιτικές απασχόλησης. Πρέπει να διασφαλίζουμε συνεχώς μέσα από παράλληλους δρόμους την συνοχή της κοινωνίας.

Οι ιδέες που θα προκύψουν, οι κατευθύνσεις που θα δρομολογηθούν πρόκειται να επηρεάσουν το νέο διεθνές περιβάλλον μέσα στο οποίο θα πρέπει να κινηθεί δημιουργικά η χώρα μας. Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, η μελλοντική μας

πορεία εξαρτάται από τη θέση της Ελλάδας στο διεθνές στερέωμα και στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία.

Η πολιτική απαιτεί όραμα και ζωντανό προβληματισμό. Στο Βερολίνο μπορεί να δημιουργείται μια νέα διεθνής κοινότητα συντονισμένων δράσεων πάνω στις πάγιες αξίες μας, στην οποία θα συμβάλλουμε συνεισφέροντας τις δικές μας αναζητήσεις, υπογραμμίζοντας ότι η ανάπτυξη είναι μια ποιοτική διαδικασία, άρρηκτα δεμένη με την κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή, ότι η δημοκρατική λειτουργία προϋποθέτει συμμετοχή όλων, διαρκή εγρήγορση, εμπάθунση, διεύρυνση, ότι οι ατομικές ελευθερίες απαιτούν ισχυρή κοινωνία πολιτών και ότι η απελευθέρωση των αγορών δεν μπορεί να γίνει χωρίς παράλληλη ενδυνάμωση του κοινωνικού ιστού.

Στη Διάσκεψη του Βερολίνου πρέπει να δώσουμε νόημα στο μέλλον. Να συζητήσουμε μαζί με τους άλλους προοδευτικούς ηγέτες τρόπους ώστε το μέλλον να ανήκει σε όλους, με ίσες ευκαιρίες και χωρίς αποκλεισμούς.

Είναι ο μόνος τρόπος, το όραμά μας να γίνει τρόπος ζωής.